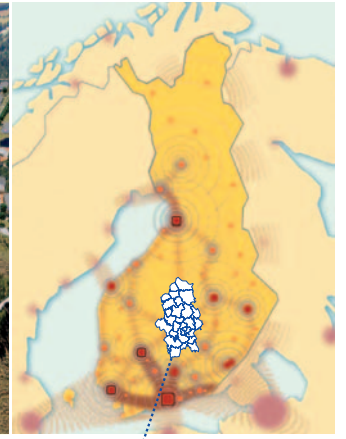

Jyväskylän seudun
aluekeskusohjelma

Jykes Oy
Ääneseudun Kehitys Oy

JYVÄSKYLÄ-ÄÄNEKOSKI KASVUALUEEN

esisuunnitelma 28.9.2007

Jyväskylä-Äänekoski kasvualueen

esisuunnitelma 28.9.2007

Keski-Suomen kunnat ja seutukunnat 2007

- Saarijärven-Viitasaaren seutukunta
- Äänekosken seutukunta
- Keuruun seutukunta
- Jyväskylän seutukunta
- Jämsän seutukunta
- Joutsan seutukunta

Kasvualueella tarkoitetaan tässä esisuunnitelmassa aluetta, jolla on luontaiset vahvat ja hyvät kehitysedellytykset – sijainti, väestö- ja yrityspohja sekä osaaminen. Jyväskylä-Äänekoski kasvualue sijaitsee Jyväskylän, Jyväskylän maalaiskunnan, Laukaan, Uuraisten ja Äänekosken alueella. Jyväskylän seutu on yksi Suomen viidestä vahvasta kasvukeskuksesta. Jatkossakin tarvitaan sopivia uusia alueita, joilla vahva kasvu voi toteutua.

Jyväskylä-Äänekoski kasvualueen esisuunnitelman tavoitteena on arvioida tutkimuksen kohteena olevan Jyväskylä-Äänekoski-Laukaa kasvualueen kehittämispotentiaalia, sekä valmistella suunnitelmarunko ja roadmap kasvualueen jatkosuunnittelulle ja kehittämiselle.

Käynnistyneen Jyväskylän aluekeskusohjelman 2007–2010 alue kattaa Jyväskylän ja Äänekosken seudut. Kasvualueella edistetään seudun aluekeskusohjelman mukaisesti valtakunnallisen Aluekeskusohjelman tavoitteita. Työ on toteutettu olemassa olevaan aineistoon, selvityksiin ja eri sidosryhmien edustajien ryhmähaastatteluun perustuen. Esisuunnitelmassa on kartoitettu kasvualueen lähtökohdat, määritetty ehdotus kehittämisen toimintalinjasta ja koottu yleispiirteinen ajatusmalli kehityspolusta ja ehdotettu tältä pohjalta toimintasuunnitelma.

Jyväskylän ja Äänekosken kaupunkiseudut muodostavat jo nykyisellään yhtenäisen työssäkäyntialueen. Alueen pinta-ala on noin 10 % Keski-Suomen maakunnan pinta-alasta. Sillä asuu noin 60 % Keski-Suomen väestöstä ja sinne sijoittuu kaksi kolmannesta Keski-Suomen työpaikoista sekä 80 % yli 100 työntekijän yrityksistä. Alueet kytkettyvät toisiinsa myös monien toimintojen osalla esim. kaupalliset palvelut, julkishallinnon palvelut, koulutus- ja osaamispalvelut sekä lentoliikenne.

RISTEYSKOHDASSA JA KESKELLÄ SUOMEA

Keski-Suomi sijaitsee Itämeren vyöhykkeellä sisämaassa. Sen kautta voivat kulkea pohjois-eteläsuuntaiset liikenne- ja kuljetusvirrat, jotka yhdistävät pohjoisen Barentsin raaka-ainevyöhykkeen ja Keski-Euroopan ydinalueet sekä luonnollisesti Pohjois- ja Etelä-Suomen. Kansainväliset itä-länsisuuntaiset liikenne- ja kuljetuskäytävät yhdistävät Venäjän ja Skandinavian mutta myös Aasian ja aina Atlantin takaisille alueille saakka.

Osana pohjoista Eurooppaa

4-tien käytävä on Suomen tärkein pohjois-eteläsuuntainen tiekäytävä. 9-tien käytävä Turku-Joensuu on kehittyvä tie- ja ratayhteys. 13-tien käytävä yhdistää länsirannikon ja Kaakkois-Suomen. Kasvualue liittyy myös rataverkkoon Jyväskylän ollessa useiden ratojen risteysasema. Valtakunnallisissa kehitysajatuksissa kasvualue sijoittuu kolmen voimakkaan monikeskuksista rakennettavan kehityskäytävän risteyskohtaan. Keski-

Suomen maakuntasuunnitelmassa on selvästi esillä kasvualueajattelu, johon liittyy Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski kasvuvyöhyke. Maakunta-kaavassa kasvualueen vahvuuksia tulisi nostaa nykyistä selkeämmin kehittämisen lähtökohdiksi.

VÄLISSÄ NELJÄ VAHVAA KESKUSTA

Kasvualueen yritystoiminta ja osaaminen on perinteisesti lähtenyt puusta. Merkittävä metsäteollisuus ja siihen liittyvä metalliteollisuus sekä koneiden valmistus ovat seudun tuotantopainotteisen elinkeinorakenteen perusta. Tähän liittyy myös merkittävältä osin seudun tutkimus- ja kehitystoiminta, jonka ytimenä on Jyväskylän yliopiston ympäriille rakentuva osaaminen.

Jyväskylän ja Äänekosken väliselle alueelle on vt 4:n varteen muodostumassa neljä vahvaa keskusta, joiden varaan ehdotetaan tulevaisuuden kehitystä rakennettavaksi:

- Palokka-Kirri asumisen ja kaupan keskittymänä
- Tikkakoski ilmailun, logistiikan ja viestintäteknologian keskuksena
- Vehniä asumisen vyöhykkeenä ja
- Hirvaskangas liikenteeseen tukeutuvien yritysten ja asumisen alueena

Vesi- ja rautatieyhteyksien varaan on kasvanut Jyväskylä-Laukaa-Äänekoski akseli, jolla jatkossakin on vahvaa kehitystä sekä asumista että yrityskehittämistä ja johon myös matkailun keskuskeskukset mm. Peurunka sijoittuvat.

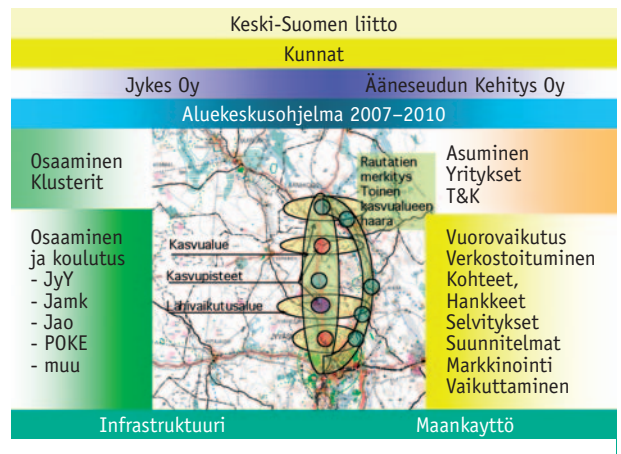
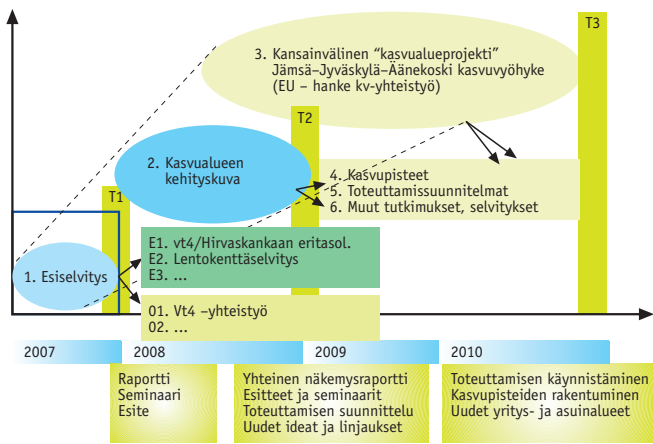
YHTEISTOIMILLA TULOKSIA

Alueen kehittäminen edellyttää kuntien välistä uudenlaista organisoitumista, johon kuntarakenteen tapahtunut ja tapahtuva uudistuminen antaa hyvät mahdollisuudet. Vuoropuhelu kaikkien alueen toimijoiden välillä avaa aivan uudenlaiset kehittämisenäkymät sekä kasvualueelle että sen lähialueille.

Alueen kehittyminen yhtenäiseksi toiminnalliseksi alueeksi edellyttää yhteensovittamista ja avaintoimintojen yhteistä kehittämistä:

- moottoritie/liittymät ja niihin liittyvä rinnakkaisväylästä
- maankäyttösuunnitelmat, yritysten sijoittumismahdollisuudet ja asumisen
- joukkoliikennetarkistukset ja tulevaisuuden liikenteen mahdollisiin muutoksiin varautuminen
- edunvalvonta ja tarvittavien perushankkeiden toteuttamiseen vaikuttaminen
- alueen markkinointi
- potentiaalisten kasvualueen kasvupisteiden suunnittelu ja kehittäminen – Palokka-Kirri-Tikkakoski-Vehniä-Hirvaskangas
- lentoliikenteen tulevaisuuden selvittäminen lentoaseman alueen, siihen liittyvien varuskunta-alueen ja logistiikka-alueen toimintojen kehittäminen ja
- alueen julkisten palveluiden kehittäminen vastaamaan muun kehityksen tuomia tarpeita

Nelostien rakentuminen moottoritieksi Kirri-Äänekoski välillä voidaan vaiheistaa siten, että toteutetaan nopeasti välttämättömät, kiireelliset eritasoliittymät (ensimmäisenä Hirvaskangas). Jatkossa ajoradan

nelikaistaistamisen myötä tehdään muut liittymät ja niiden välinen tarvittava rinnakkaisväylästä.

Nelostien varrelle Jyväskylä-Äänekoski välille on rakentamassa helminauhamaainen taajama-alue, jota joukkoliikenne voi tehokkaasti palvella. Laukaan keskusta liittyy nelostien varrelle muodostuvaan kasvukäytävään suoraan Tikkakoskelle ja lentokentälle. Jyväskylä-Äänekoski rautatie (ja perinteinen tielinja) muodostaa tulevaisuutta ajatellen toisen potentiaalisen kehittämissakselin, jolla joukkoliikenne voidaan hoitaa myös junilla.

YHTEISTYÖSUUNNITELMIEN PÄÄLINJAUKSIA

Ehdotettu kehittämisspolku kokoaa kasvualueen erilaiset ja eri osapuolten tehtäviin kuuluvat projektit ja hankkeet yhteiseen, tosin väljään kehikseen. Eteneminen käynnistyy esisuunnitelman tulosten julkistamisella ja jatkohankkeiden valmistelulla. Pääkokonaisuudet ovat omana projektina toteutettava Kasvualueen kehityskuvahanke sekä kuntien ja maakuntaliiton yhteistyön toteutettava kansainvälinen "kasvualueprojekti" Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski kehitysvyöhykkeellä. Näitä päähankkeita täydentävät aluetta koskevat muut selvitykset, suunnitelmat, vaikuttaminen ja markkinointi.

Esimerkkejä päähankkeita täydentävistä kohteista, joilla kasvualuetta kehitetään ovat mm.:

- kasvupisteiden (Hirvaskangas-Vehniä-Tikkakoski-Kirri-Palokka) ja muiden kohdealueiden suunnittelu – MasterPlan- ja kaavoitusprojektit sekä toteutus suunnitelmat
- Äänekosken keskusta-alue ja sen liittyminen moottoritien/vt 4 – MasterPlan/keskustasuunnitelma
- toimivien, laajennettavissa olevien yritysalueiden vahvistaminen

Kasvualueen kehittämisen lähtökohtana on monimuotoinen toiminta, jolla

- rakennetaan Jyväskylä-Äänekoski-kasvualue Keski-Suomen kehityksen selkärangaksi
- kytketään alueen yritysten ja julkisen sektorin voimavarat kasvualueen kehittämiseen ja
- liitetään kansainväliset yhteydet ja alueen globaalit toimijat osaksi kasvualueen verkostoa

Esisuunnittelussa on koottu lähtökohtia ja ehdotettu linjaukset jatkohankkeille. Varsinaisen kasvualuehankkeen ohella, sen eri osavaiheissa, pyritään myös edistämään eritasoisia yhteisiä hankkeita ja verkostoitumista. Jatkossa käynnistetään kasvualueen kehittämistä tukevia "spin off -erillishankkeita" ja tuetaan kasvualuetta kehittävän jatkuvan toiminnan syntymistä.

Kasvualueen kehittäminen organisoidaan osaksi Jyväskylän aluekeskusohjelmaa. Hankkeen koordinaattorina toimii Ääneseudun Kehitys Oy ja taloushallinnon hoitaa Jykes Oy. Toiminnan tavoitteita määrittelemään ja suuntaa ohjaamaan perustetaan vuosittain kokoontuva kasvualuefoorumi, jossa ovat mukana eri toimijatahojen edustajia. Käytännön ohjauksen koko hankkeen osalta hoitaisi ohjausryhmä.

Suunnittelun ohella osallistutaan kehittämiseen vaikuttaviin muihin hankkeisiin ja toimintaan esim. vt 4:n rakentamiseen moottoritieksi

Äänekoskelle saakka ja kasvualueen ja sen kehittämiskohteiden markkinointiin.

Esisuunnittelun yhteydessä on noussut esille suuri joukko erillishankkeita, joilla joko luodaan edellytyksiä kasvualueen kehittymiselle tai edistetään vahvuksien kehittämistä. Nämä hankkeet ovat usein lakisääteisiin suunnittelukäytäntöihin sidottuja. Kasvualuekehittämisen tärkeä tehtävä on pyrkiä edistämään näiden hankkeiden oikea-aikaista toteutumista ja sisällöllistä integrointia kasvualueen perusajatuksiin ja muihin hankkeisiin. Alla joukko esimerkkejä erillishankkeista.

Lentokenttäselvitys, jolla haetaan mahdollisuuksia Jyväskylän lentokentän käytön kehittämiseen ja lentoliikenteen sekä kentän toiminnan ja toimintaedellytysten parantamiseen.

Maakunnan liikenteen ja logistiikan vaihekaava, jolla kootaan maakunnassa voimakkaaksi koetun liikenne- ja logistiikkasektorin tietopohja ja määritellään kehittämisen suuret linjat.

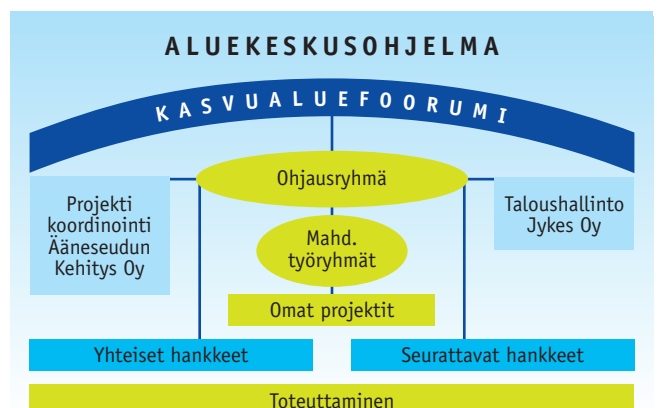
Jyväskylän seudun AKO-alueen liikennejärjestelmäsuunnitelma, jolla kootaan eri liikennemuotojen toimiva järjestelmä päivittäisen liikkumisen vyöhykkeellä.

Kasvualueen tai Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski -keskuvyöhykkeen joukkoliikennesuunnitelma, jossa sekä lähiajan että pitkän aikavälin joukkoliikenteen kehittämiseen varaudutaan ottaen huomioon liikenteen mahdollisuuksien ohella maankäytön ja toimintojen sijoittamisen ratkaisut.

Vt 4:n tie- ja rakennussuunnitelmat, joilla luodaan päätöksenteko- ja rakentamisedellytykset vaiheittain kehittyvälle nelostielle kasvualueella.

Kasvupistealueiden MasterPlan tyyppiset taustasuunnitelmat, joilla määritellään suunnittelun linjauksia ja osa-alueiden käyttövisioita kaavoituksen taustaksi.

Osayleiskaavat ja asemakaavat laaditaan tarpeen mukaan alueiden toteutuksen perustaksi pyrkien pitämään kasvualueen ja -pisteiden rakentamismahdollisuudet visioiden ja tarpeen mukaisena.

JYVÄSKYLÄ-ÄÄNEKOSKI KASVUALUE

Lisätietoja antavat ohjausryhmän jäsenet:

Esko Koliseva, kunnanjohtaja, Laukaa, ohjausryhmän puheenjohtaja, esko.koliseva@laukaa.fi

Hannu Javanainen, kaupunginjohtaja, Äänekoski, ohjausryhmän varapuheenjohtaja, hannu.javanainen@aanekoski.fi

Jouni Juutilainen, aluekehittämisjohtaja, Jyväskylä, jouni@juutilainen@jkl.fi

Arto Lepistö, kunnanjohtaja, Jyväskylän maalaiskunta, arto.lepisto@jklmlk.fi

Sirpa Rautio, kunnanjohtaja, Uurainen, sirpa.rautio@uurainen.fi

Ritva Nirkkonen, tj, elinkeinojohtaja, Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy, ritva.nirkkonen@jykes.fi

Jouko Varis, toimitusjohtaja, Ääneseudun Kehitys Oy, jouko.varis@aanekoski.fi

Hannu Liimatainen, toimitusjohtaja, Keski-Suomen kauppakamarin Kauppa- ja logistiikkavaliokunta, hannu.liimatainen@aane-kak.com

Sakari Aho-Pynttari, kehityspäällikkö, Ääneseudun Kehitys Oy, sakari.aho-pynttari@aanekoski.fi

Jyväskylä-Äänekoski kasvualueen esisuunnitelman pohjalta käynnistetään jatkohankkeiden valmistelu välittömästi.

Vuoden 2008 alussa järjestetään kasvualueseminaari, jonka yhteydessä kasvualuefoorumi kokoontuu ensimmäisen kerran.